

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายในสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๖ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. คริสต์มาสพันธุ์แดงธัญญารักษ์ (*Euphorbia pulcherrima* 'Daeng Thanyarak')
๒. คริสต์มาสพันธุ์ชมพูนวลวงศ์ (*Euphorbia pulcherrima* 'Chompoo Nualwong')
๓. อัญชันพันธุ์พลอยอำไพ (*Clitoria ternatea* 'Ploy-ampai')
๔. ข้าหลวงหลังลายพันธุ์อีกริส (*Asplenium nidus* 'Igris')
๕. กวักมรกตพันธุ์ออรา นีออน (*Zamioculcas zamiifolia* 'Aura Neon')
๖. อะโวคาโดพันธุ์เพชรเขาค้อ 1072 (*Persea americana* 'Phet khaocho 1072')

กรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิพาทว่า การยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายในสามสิบวันนับจากวันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(นางวิลาวัลย์ ไคร์ครวญ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

คริสต์มาสพันธุ์แดงธัญญารักษ์
(*Euphorbia pulcherrima* ‘Daeng Thanyarak’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ นางเสถียร ธัญญารักษ์
ที่อยู่ เลขที่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์ 02-579-0113

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

คริสต์มาสพันธุ์แดงธัญญารักษ์เป็นพันธุ์กลายที่ได้มาจากการฉายรังสีแกมมา โดยฉายรังสีในปี พ.ศ. 2565 ณ ศูนย์วิจัยนิวเคลียร์เทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยปีงบประมาณ 2565 และ 2566 ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช) ผ่านโครงการวิจัย “การใช้ประโยชน์เทคโนโลยีนิวเคลียร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ: การปรับปรุงพันธุ์โดยการเหนี่ยวนำให้กลายพันธุ์ด้วยรังสีแกมมาจากต้นกำเนิดรังสีใหม่ซีเซียม-137” โดยทีมนักวิจัยประกอบด้วย รศ. ดร. พิรุณ จอมพุก นางสาวณัฐนิช สุทิน นางสาวลักขมณ สร้อยทอง รศ. ดร. ชูศักดิ์ จอมพุก ผศ. ดร. ณัฐพงศ์ จันจุฬา ดร. นุชรัฐ บาลา ดร. สมจิตต์ ปาละภาศ และที่ปรึกษาโครงการ รศ. ธัญญา เตชะศีลพิทักษ์ ได้นำต้นคริสต์มาสชำสูง พันธุ์แดงใบโพธิ์ จากเกษตรกร นางเสถียร ธัญญารักษ์ ซึ่งมีลักษณะต้นสูงเฉลี่ย 70-80 เซนติเมตร ใบรูปหัวใจ กว้างเฉลี่ย 5.8 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 8.3 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนตัดตรง ขอบใบเรียบ แผ่นใบสีเขียว (Green Group 139A) ก้านใบสีแดง ใบประดับสีแดง (Red Group 53A) นำมาฉายรังสีเมื่อวันที่ 3-6 มิถุนายน 2565 ที่อัตราปริมาณรังสี 188.23 Gy/hr ต้นกำเนิดรังสีซีเซียม-137 ณ ศูนย์วิจัยนิวเคลียร์เทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ปริมาณรังสี 10-60 เกรย์ จำนวน 200 ต้น ปี พ.ศ. 2565-2566 ทำการตัดยอดเพื่อให้คริสต์มาสแตกกิ่งใหม่ จากนั้นตัดกิ่งมาปักชำเพื่อขยายพันธุ์เพิ่มจำนวน คัดเลือกลักษณะกลายโดยเกษตรกร นางเสถียร ธัญญารักษ์ ตามคำแนะนำของทีมนักวิจัย เริ่มคัดเลือกตั้งแต่รุ่น M_1V_2 เป็นต้นไป เมื่อพบลักษณะกลาย คือ ใบประดับมีสีแดง (Red Group 46A) ใบรูปแฉก ปลายใบเรียวแหลม โคนใบแหลม ขอบใบหยัก ก้านใบและเส้นใบสีแดง จากนั้นแยกต้นที่กลายมาขยายพันธุ์เพื่อทดสอบความคงตัว จนถึงปี พ.ศ. 2567 คัดเลือกพันธุ์กลาย (solid mutant) ขยายพันธุ์ และปลูกประเมินลักษณะประจำพันธุ์ พบว่าพันธุ์มีความสม่ำเสมอและมีความคงตัว ปี พ.ศ. 2567 คัดเลือกได้ 1 พันธุ์ จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่าพันธุ์แดงธัญญารักษ์ ปัจจุบันขยายพันธุ์โดยการปักชำได้มากกว่า 100 ต้น

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2565	ฉายรังสีแกมมาแบบเฉียบพลันต้นคริสต์มาสแดงใบโพธิ์ จำนวน 200 ต้น	ศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ เทคโนโลยี
2565-2566	↓ ตัดยอดต้น M_1V_1 เพื่อให้แตกยอดใหม่	คณะวิทยาศาสตร์
	↓ ปลูกขยายและคัดเลือกลักษณะที่กลายพันธุ์	มหาวิทยาลัย
	M_1V_4	เกษตรศาสตร์
	↓ คัดเลือกลักษณะกลายตั้งแต่รุ่น M_1V_2 เป็นต้นไป และขยายพันธุ์โดยการปักชำเพื่อทดสอบความคงตัว	และแปลงเกษตรกร อ. ภูเรือ จ. เลย
2566	↓ คัดเลือกและปลูกทดสอบเพื่อประเมินลักษณะประจำพันธุ์	
2567	↓ คริสต์มาสพันธุ์แดงธัญธารักษ์	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย คริสต์มาสพันธุ์แดงธัญธารักษ์ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Euphorbia pulcherrima</i> 'Daeng Thanyarak' วงศ์ Euphorbiaceae พืชล้มลุก ไม้ดอกไม้ประดับ
ราก	ระบบรากฝอย
ต้น	ไม้พุ่ม ลำต้นอ่อนมีสีเขียว เมื่อแก่จะเป็นสีน้ำตาล ทุกส่วนของต้นมีน้ำยางสีขาวขุ่น สูงประมาณ 60-80 เซนติเมตร
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ รูปไข่ กว้างเฉลี่ย 7.6 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 11.3 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบสอบเรียว ขอบใบหยัก แผ่นใบสีเขียว (Green Group 139A) ก้านใบสีแดงปนเขียว เส้นใบสีเขียว ใบประดับเป็นใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ ใบรูปแฉก กว้างเฉลี่ย 9.0 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 11.4 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบแหลม ขอบใบหยัก แผ่นใบสีแดง (Red Group 46A) ก้านใบและเส้นใบสีแดง ความกว้างของข้อใบประดับเฉลี่ย 26.3 เซนติเมตร
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกที่เรียกว่า "ไซอาเทียม" (cyathium) ลักษณะสำคัญของไซอาเทียมคือปลอกดอก (involucre) ภายในปลอกดอกจะมีดอกเพศผู้ที่ถูกกลดรูปจนเหลือเพียงเกสรตัวผู้ ก้านดอกและก้านช่อ ส่วนดอกเพศเมียจะอยู่ตรงกลาง มีลักษณะเป็นรังไข่ 3 ส่วน และไม่มีกลีบดอกหรือกลีบเลี้ยง

ผล/เมล็ด ผลเป็นแบบแคปซูล ไม่ติดเมล็ด

หมายเหตุ เทียบสีจากแถบเทียบสีมาตรฐานของ The Royal Horticultural Society (RHS Color Chart):
The Royal Horticultural Society, 1995. The Royal Horticultural Society. 80 Vincent
Square, London SW1P2PE.

ภาพที่ 1 ลักษณะใบ ใบประดับ ต้นและดอก ของต้นคริสต์มาส พันธุ์แดงไบโพธิ์ ที่นำมาฉายรังสี

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของคริสต์มาสพันธุ์แดงธัญญารักษ์
ก ใบ ข ใบประดับ ค ดอก ง ใบประดับ จ ต้น

คริสต์มาสพันธุ์แดงธัญญารักษ์

คริสต์มาสพันธุ์ชมพูนวลวงศ์
(*Euphorbia pulcherrima* ‘Chompoo Nualwong’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนางนวลวงศ์ สารกอง
ที่อยู่ เลขที่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์ 02-579-0113

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

คริสต์มาสพันธุ์ชมพูนวลวงศ์เป็นพันธุ์กลายที่ได้มาจากการฉายรังสีแกมมา โดยฉายรังสีในปี พ.ศ.2565 ณ สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ(องค์การมหาชน) โดยปีงบประมาณ 2565 และ 2566 ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช) ผ่านโครงการวิจัย “การใช้ประโยชน์เทคโนโลยีนิวเคลียร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ: การปรับปรุงพันธุ์โดยการเหนี่ยวนำให้กลายพันธุ์ด้วยรังสีแกมมาจากต้นกำเนิดรังสีใหม่ซีเซียม-137” โดยทีมนักวิจัยประกอบด้วย รศ. ดร. พิรณัฐ จอมพุก นางสาวณัฐนิช สุทิน นางสาวลักขมณ สร้อยทอง รศ. ดร. ชูศักดิ์ จอมพุก ผศ. ดร.ณัฐพงศ์ จันจุฬา ดร.นุชรัฐ บาลลา ดร.สมจิตต์ ปาละภาศ และที่ปรึกษาโครงการ รศ. ธัญญะ เตชะศีลพิทักษ์ ได้นำต้นคริสต์มาสชำสูง พันธุ์ชมพู่เรื่อ จากเกษตรกร นางนวลวงศ์ สารกอง ซึ่งมีลักษณะต้นสูงเฉลี่ย 50-70 เซนติเมตร ใบรูปไข่ กว้างเฉลี่ย 6.5 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 10.5 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมน ขอบใบหยัก แผ่นใบสีเขียว (Green Group 136A) ก้านใบสีเขียว ใบประดับสีชมพู (Red Purple Group 57A) นำมาฉายรังสีเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2565 ที่อัตราปริมาณรังสี 53.15 เกรย์ต่อชั่วโมง ต้นกำเนิดรังสีโคบอลต์-60 ณ สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ(องค์การมหาชน) จำนวน 48 ต้น ปี พ.ศ.2565-2566 ทำการตัดยอดเพื่อให้คริสต์มาสแตกกิ่งใหม่ จากนั้นตัดกิ่งมาปักชำเพื่อขยายพันธุ์เพิ่มจำนวน คัดเลือกลักษณะกลายโดยเกษตรกร นางนวลวงศ์ สารกอง ตามคำแนะนำของทีมวิจัย เริ่มคัดเลือกตั้งแต่รุ่น M_1V_2 เป็นต้นไป เมื่อพบลักษณะกลาย คือ ใบประดับมีสีชมพู (Red Purple Group 66A) ใบรูปแฉก ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมน ขอบใบหยักฟันเลื่อย ก้านใบสีชมพูปนเขียว เส้นใบสีเขียวอ่อน จากนั้นแยกต้นที่กลายมาขยายพันธุ์เพื่อทดสอบความคงตัว จนถึงปี พ.ศ.2567 คัดเลือกพันธุ์กลาย (solid mutant) ขยายพันธุ์ และปลูกประเมินลักษณะประจำพันธุ์ พบว่าพันธุ์มีความสม่ำเสมอ และมีความคงตัว ปี พ.ศ.2567 คัดเลือกได้ 1 พันธุ์ จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่าพันธุ์ชมพูนวลวงศ์ ปัจจุบันขยายพันธุ์โดยการปักชำได้ 25 ต้น

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2565	ฉายรังสีแกมมาต้นคริสต์มาสชมพูภูเรือ จำนวน 48 ต้น	สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)
2565-2566	↓ ตัดยอดต้น M_1V_1 เพื่อให้แตกยอดใหม่ ↓ ปลูกขยายและคัดเลือกลักษณะที่กลายพันธุ์ M_1V_4 ↓ คัดเลือกลักษณะกลายตั้งแต่รุ่น M_1V_2 เป็นต้นไป และขยายพันธุ์โดยการปักชำเพื่อทดสอบความคงตัว	และแปลงเกษตรกร อ.ภูเรือ จ.เลย
2566	คัดเลือกและปลูกทดสอบเพื่อประเมินลักษณะประจำพันธุ์	
2567	คริสต์มาสพันธุ์ชมพูนวลวงศ์	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย คริสต์มาสพันธุ์ชมพูนวลวงศ์ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Euphorbia pulcherrima</i> 'Chompoo Nuanwong' วงศ์ Euphorbiaceae พืชล้มลุก ไม้ดอกไม้ประดับ
ราก	ระบบรากฝอย
ต้น	ไม้พุ่ม ลำต้นอ่อนมีสีเขียว เมื่อแก่จะเป็นสีน้ำตาล ทุกส่วนของต้นมีน้ำยางสีขาวขุ่น สูงประมาณ 30-40 เซนติเมตร
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ ใบรูปแกมกว้างเฉลี่ย 7.5 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 9.8 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบแหลม ขอบใบหยักฟันเลื่อย แผ่นใบมีสีเขียวอ่อน (Green Group 137A) ปนสีเขียวเข้ม (Green Group 139A) ก้านใบสีเขียว เส้นใบสีเขียวอ่อน ใบประดับเป็นใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ ใบรูปแกมกว้างเฉลี่ย 5.5 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 8.5 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมน ขอบใบหยักฟันเลื่อย แผ่นใบสีชมพูเข้ม (Red Purple Group 66A) ก้านใบสีชมพูปนเขียว เส้นใบสีเขียวอ่อน ความกว้างข้อใบประดับเฉลี่ย 21.5 เซนติเมตร
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกที่เรียกว่า "ไซอาเทียม" (cyathium) ลักษณะสำคัญของไซอาเทียมคือปลอกดอก (involucre) ภายในปลอกดอกจะมีดอกเพศผู้ที่ถูกกลดรูปจนเหลือเพียงเกสรตัวผู้ ก้านดอกและก้านช่อ ส่วนดอกเพศเมียจะอยู่ตรงกลาง มีลักษณะเป็นรังไข่ 3 ส่วน และไม่มีกลีบดอกหรือกลีบเลี้ยง

ผล/เมล็ด ผลเป็นแบบแคปซูล ไม่ติดเมล็ด

หมายเหตุ เทียบสีจากแถบเทียบสีมาตรฐานของ The Royal Horticultural Society (RHS Color Chart):
The Royal Horticultural Society, 1995. The Royal Horticultural Society. 80 Vincent
Square, London SW1P2PE.

ภาพที่ 1 ลักษณะใบ ใบประดับ ต้นและดอก ของต้นคริสต์มาสพันธุ์ชมพู่เรื่อ ที่นำมาฉายรังสี

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของคริสต์มาสพันธุ์ชมพูนวลวงศ์
ก ใบ ข ใบประดับ ค ดอก ง ต้น จ ใบประดับ

คริสต์มาสพันธุ์ชมพูนวลวงศ์

อัญชันพันธุ์พลอยอำไพ
Clitoria ternatea 'Ploy-ampai'

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่อยู่ เลขที่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์ 053 943617

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

อัญชันพันธุ์พลอยอำไพ เป็นพันธุ์ลูกผสม กลีบดอกกึ่งซ้อน สีน้ำเงินปนม่วงเข้ม ได้จากการผสมข้ามระหว่าง อัญชันพันธุ์แม่ที่มีการเติบโตเป็นเถาเลื้อย กลีบดอกสีฟ้า กับอัญชัน 'ซี เอ็ม ยู หนู' พันธุ์พ่อที่เป็นสายพันธุ์กลาย มีการเติบโตแบบพุ่มขนาดเล็ก กลีบดอกสีน้ำเงิน ดำเนินงานผสมข้ามและศึกษาลักษณะลูกผสม ตั้งแต่ พ.ศ. 2561-2567 ที่คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และที่บ้านของผู้ปรับปรุงพันธุ์ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

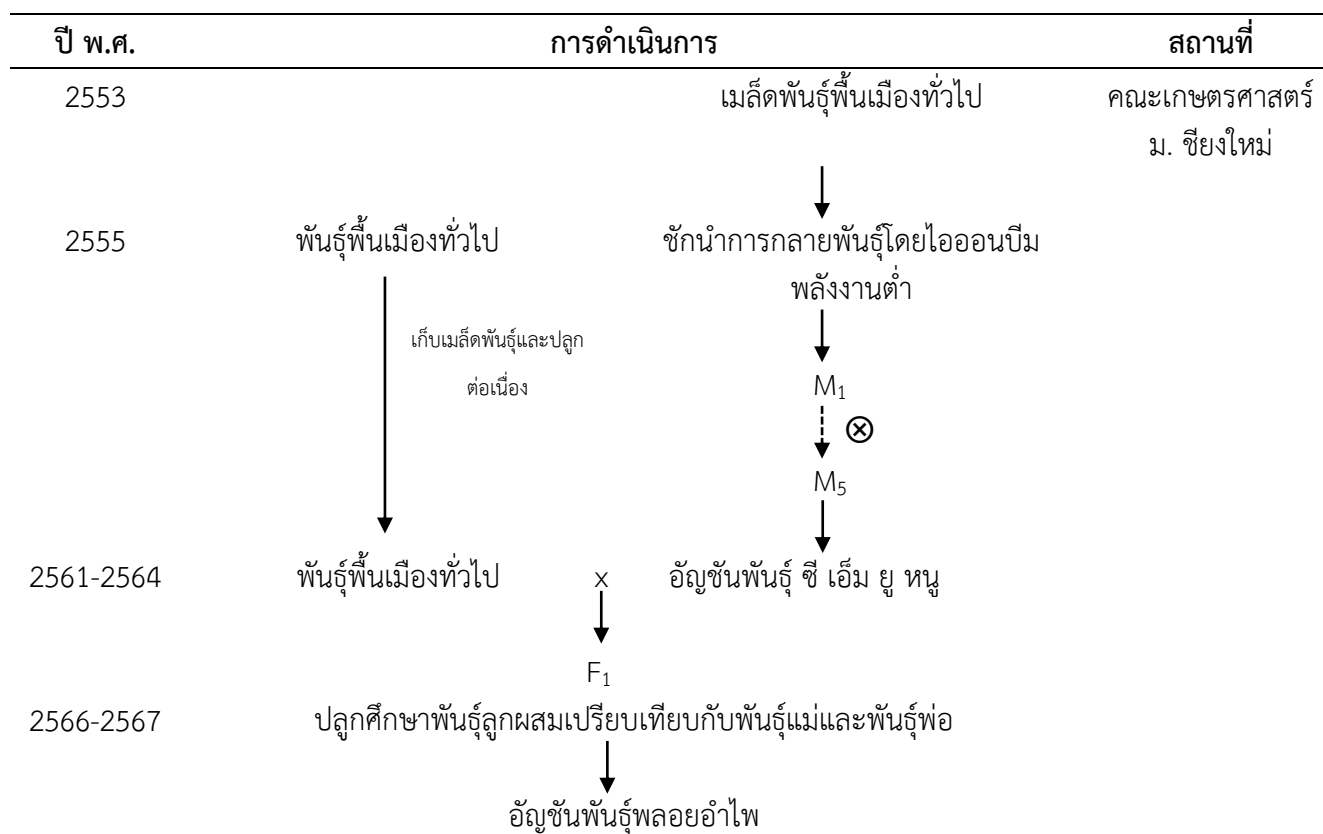
อัญชันพันธุ์แม่ พัฒนามาจากพันธุ์พื้นเมืองทั่วไป โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวาพร ธรรมดี ได้เมล็ดพันธุ์มาจากบ้านของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทลักษณ์ ติยาน ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ พ.ศ. 2555 ปลูกที่บ้านในอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เก็บเมล็ดพันธุ์และปลูกต่อเนื่อง จนถึงปี พ.ศ. 2561 โดยยังคงลักษณะลำต้นเลื้อย กลีบดอกซ้อน สีฟ้า และเนื่องจากอัญชันเป็นพืชผสมตัวเอง เมล็ดที่ได้จึงคาดว่าเป็นพันธุ์บริสุทธิ์ (Pure line) จากนั้นนำไปปลูกเพื่อเก็บข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์ในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และใช้เป็นพันธุ์แม่

อัญชันพันธุ์พ่อ อัญชันพันธุ์ ซี เอ็ม ยู หนู เป็นพันธุ์กลายพันธุ์ (Mutant line) ที่เกิดจากการชักนำต้นอัญชันที่มีลำต้นเลื้อยปกติ กลีบดอกสีน้ำเงิน ออกดอกเดี่ยว ดอกมีกลีบดอกใหญ่เพียงกลีบเดียวหรือ "ดอกลา" ให้เกิดการกลายพันธุ์โดยใช้โอออนบีม ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 ปลูกคัดเลือกต้นกลายพันธุ์ ผสมตัวเอง และเก็บเมล็ดพันธุ์แยกต้นตามวิธีการคัดพันธุ์แบบบันทึกประวัติ (Pedigree method) จนได้สายพันธุ์กลายพันธุ์ที่มีลักษณะที่คงตัวชั่วรุ่นที่ 5 (M₅) เป็นพันธุ์แท้ (Inbred line) และได้ขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 ในปี พ.ศ. 2563 โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ผู้ปรับปรุงพันธุ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวาพร ธรรมดี อาจารย์ณัฏฐวัล เจริญเลิศธนกิจ และรองศาสตราจารย์ ดร.อดิสร กระแสชัย) ซึ่งมีลักษณะแปลกใหม่ คือ ลำต้นมีลักษณะเป็นพุ่มไม่ขึ้นค้ำ แต่มีลักษณะค่อนข้างเลื้อย เมื่อปลูกในที่ร่ม ต้นเตี้ย ปล้องสั้น ขนาดใบและขนาดดอกเล็กกว่าสายพันธุ์เริ่มต้นที่ใช้

ปี พ.ศ. 2561-2564 ผสมข้ามระหว่างพันธุ์ที่มีลักษณะเลื้อยปกติ มีกลีบดอกซ้อน สีฟ้า กับ อัญชันพันธุ์ ซี เอ็ม ยู หนู ที่มีลักษณะต้นเป็นพุ่มมีกลีบดอกชั้นเดียวขนาดเล็ก ดำเนินการโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวาพร ธรรมดี นายพีรภัทร ชูเอน (นักศึกษาระดับปริญญาตรี) และนางสาวญาดา จอนจึก (นักศึกษาระดับปริญญาตรี) และมีการปลูกศึกษาพันธุ์ลูกผสมเปรียบเทียบกับพันธุ์แม่และพันธุ์พ่อภายใต้สภาพโรงเรือน ในช่วงฤดูฝนถึงฤดูหนาว พ.ศ. 2566 โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวาพร ธรรมดี และนางสาวทิพนภา สาคร

(นักศึกษาระดับปริญญาตรี) และภายใต้สภาพกลางแจ้งใน พ.ศ. 2567 โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวาพร ธรรมดี และนางสาวนันทพัฒน์ วุฒิ (นักศึกษาระดับปริญญาโท) พบว่าลูกผสมเตี้ยนี้มีขนาดของปล้องอยู่กึ่งกลางระหว่าง พันธุ์แม่และพันธุ์พ่อ แต่มีลักษณะเลื้อยสูง เหมือนพันธุ์แม่ มีกลีบดอกจัดอยู่ในกลุ่มสีน้ำเงินปนม่วงเข้ม (Dark blue-dark purple) มีลักษณะแปลกใหม่แตกต่างจากอัญชันที่พบทั่วไป คือ ดอกมีกลีบเรียงตัวแบบกึ่งซ้อน คือมีกลีบดอกชั้นนอกสุดหรือกลีบกลาง ไม่บิดเป็นคลื่นและมีขนาดใหญ่กว่ากลีบดอกชั้นในที่เรียงซ้อนอยู่บนกลีบกลาง และมีลักษณะที่ดีคือ ออกดอกเร็ว เริ่มดอกแรกบาน เฉลี่ย 61.9 ± 2.3 วันนับจากเพาะเมล็ด (เทียบกับ พันธุ์แม่และพ่อ เฉลี่ย 63.7 ± 3.5 และ 108.1 ± 10 วันนับจากวันเพาะเมล็ด ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่า มีดอกตก จำนวนดอกสะสมในระยะ 60 วัน เฉลี่ย 45.5 ± 25.9 ดอก (เทียบกับพันธุ์แม่และพ่อ เฉลี่ย 36.4 ± 20.4 และ 10.5 ± 2.4 ดอก ตามลำดับ) ทั้งนี้เนื่องจากลูกผสมมีการออกดอกเป็นช่อ และสามารถมีจำนวนดอกได้ถึง 4 ดอกต่อช่อ

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย อัญชันพันธุ์พลอยอำไพ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Clitoria ternatea* ‘Ploy-ampai’ ไม้เถา
พันเลื้อย

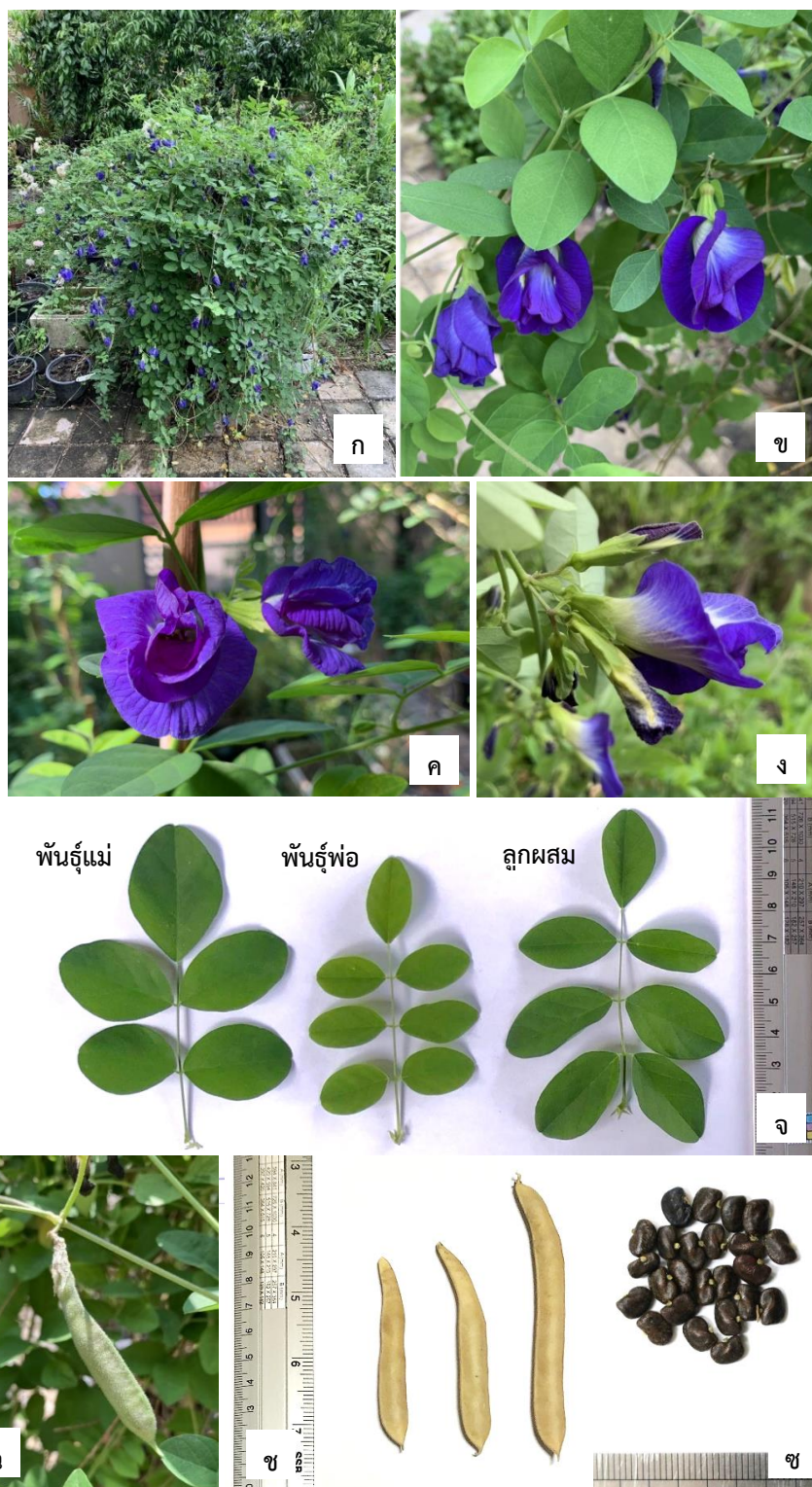
ต้น ต้นเมื่ออายุ 100 วันหลังเพาะเมล็ด ความสูงต้นเฉลี่ย 148.5 เซนติเมตร ปล้องที่ 5 ยาวเฉลี่ย
2.2 เซนติเมตร

ใบ ใบประกอบแบบขนนกหนึ่งชั้นปลายคี่ ใบย่อยรูปรี 5–7 ใบ โคนก้านใบมีหูใบ รูปสามเหลี่ยมแคบ
ใบประกอบที่ใหญ่ที่สุด กว้างเฉลี่ย 9.1 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 12.5 เซนติเมตร เซนติเมตร ใบย่อย
ที่อยู่ปลายสุด กว้างเฉลี่ย 3.5 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 5.7 เซนติเมตร

ดอก/ช่อดอก ดอกออกเป็นดอกเดี่ยว หรือออกเป็นช่อกระจจะ จำนวน 2 ดอกต่อช่อ ดอกออกตามข้อมีจำนวน
ได้ถึง 4 ดอกต่อข้อ กว้างเฉลี่ย 3.43 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 4.87 เซนติเมตร กลีบดอกกึ่งซ้อน
กลีบดอกชั้นนอกสุดหรือกลีบกลาง มักไม่ม้วนเป็นคลื่น กลีบดอกชั้นในมีการขยายขนาดใหญ่กว่า
ดอกลา แต่มีขนาดเล็กกว่ากลีบกลาง กลีบชั้นในม้วนเป็นคลื่นจัดเรียงตัวอยู่บนกลีบกลาง
กลีบดอกสีน้ำเงินปนม่วงเข้ม (Dark blue-dark purple) ใบประดับที่ฐานรองดอกรูปกลม

ผล/เมล็ด ผลแห้งแตกแบบฝักถั่ว รูปขอบขนานคล้ายแถบ แบน ฝักอ่อนสีเขียว มีขน ฝักแห้งสีน้ำตาลอ่อน
มีเมล็ดประมาณ 5-8 เมล็ดต่อฝัก

ลักษณะอื่น ๆ จำนวนดอกสะสมในระยะ 60 วัน เฉลี่ย 45.5 ± 25.9 ดอก/ต้น สูงกว่าสายพันธุ์พ่อแม่

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของอัญชันพันธุ์พลอยอำไพ

ก ต้น ข-ง ดอกและช่อดอก จ ใบ ฉ-ช ฝัก ซ เมล็ด

อัญชันพันธุ์พลอยอำไพ

ข้าหลวงหลังลายพันธุ์อิกริส
Asplenium nidus 'Igris'

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล นายกฤษดา วงศ์ผืน

ที่อยู่ 67 หมู่ที่ 7 ตรอก/ซอย 7 ตำบลบ้านโสง อำเภอบ้านโสง จังหวัดลำพูน 51130

โทรศัพท์ 0886966087

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ข้าหลวง อิกริส เป็นพันธุ์ลูกผสม โดยปี พ.ศ. 2559 นำใบที่มีสปอร์ของเฟิร์นข้าหลวงใบต่าง ที่มีใบแฉกเป็นบางใบจำนวนสองต้น มาชุดอับสปอร์และเพาะในภาชนะเพาะ เป็นระยะเวลา 3-6 เดือน จากนั้นสปอร์ จะเจริญเป็นโพรทอลล์ (prothallus) คัดเลือกโพรทอลล์ที่สมบูรณ์ มาควบก้น (การนำโพรทอลล์ 2 โพรทอลล์ มาประกบกันเพื่อให้เกิดการผสมระหว่าง 2 โพรทอลล์) จำนวนอย่างละสี่ร้อยโพรทอลล์ ได้จำนวนสองร้อยคู่ ปี พ.ศ. 2560 ต้นที่ได้รับการผสมเจริญเติบโตเป็นต้นสปอร์โรไฟต์ (sporophyte) จำนวนสองร้อยต้น และมีความยาวใบประมาณ 1-2 เซนติเมตร จึงคัดเลือกต้นที่มีใบมีลักษณะเป็นแฉก 1 ใบขึ้นไป คัดเลือกได้จำนวน 3 ต้น ปี พ.ศ. 2561 ต้นที่คัดเลือกไว้มีการสร้างสปอร์ (ประมาณ 1-2 ปีตามแต่การดูแล) จึงคัดเลือกใบที่เป็นแฉก เพื่อนำสปอร์ไปเพาะและผสมเช่นเดิม ปี พ.ศ. 2563 ต้นที่ได้รับการผสมเจริญเติบโตเป็นต้นสปอร์โรไฟต์ จำนวนสองร้อยต้น และมีความยาวใบประมาณ 1-2 เซนติเมตร จึงคัดเลือกต้นที่มีใบมีลักษณะเป็นแฉก 2 ใบขึ้นไป ดำเนินการคัดเลือกแบบเดิม จำนวนอีก 2 รอบ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563-2567 จนกระทั่งคัดเลือกได้ต้นที่มีใบแฉก เสถียรทุกใบ จากนั้นนำต้นที่คัดเลือกได้มาขยายพันธุ์ด้วยการผ่าตา และแยกหน่อ จำนวน 10 ต้น พบว่าต้น มีความสม่ำเสมอและคงตัว จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่า อิกริส

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ		สถานที่
2559	ข้าหลวงใบด่าง	ข้าหลวงใบด่าง	อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน
	↓ คัดเลือกใบที่มีแมก	↓ คัดเลือกใบที่มีแมก	
2559	เพาะสปอร์	เพาะสปอร์	
	↓	↓	
2559	คัดเลือกโปรแทลลัส 400 ต้น x คัดเลือกโปรแทลลัส 400 ต้น		
	↓ นำมาประกบกันเพื่อให้เกิดการผสม ได้ 200 คู่		
2560	ได้ต้นสปอร์โรไฟต์ 200 ต้น		
	↓ คัดเลือกต้นที่มีใบแมก		
2561	ปลูกเลี้ยงจนต้นสร้างสปอร์		
	↓		
2561	เพาะสปอร์		
	↓		
2561	คัดเลือกโปรแทลลัส 400 ต้น		
	↓ นำมาประกบกันเพื่อให้เกิดการผสม ได้ 200 คู่		
2562	ได้ต้นสปอร์โรไฟต์ 200 ต้น		
	↓ คัดเลือกต้นที่มีใบแมกอย่างน้อย 1 ใบ		
2562	ปลูกเลี้ยงจนต้นสร้างสปอร์		
	↓		
2562	เพาะสปอร์		
	⋮		
2563-2567	ดำเนินการแบบเดิมอีก 2 รอบ		
	↓ คัดเลือกต้นที่มีใบแมกอย่างน้อย 2-3 ใบ ขึ้นไป		
	↓ ผ่าเหง้าเพื่อเพิ่มจำนวน		
2568	ข้าหลวงหลังลายพันธุ์อีก		

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ข้าหลวงหลังลายพันธุ์อิกริส ชื่อวิทยาศาสตร์ *Asplenium nidus* 'Igris' เพินอิงอาศัย

ต้น ลำต้นเป็นเหง้า สั้น ทรงพุ่มสูงประมาณ 1 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่ม 60 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว เรียงเวียน รูปใบหอก กว้าง 10 เซนติเมตร ยาว 33 เซนติเมตร ขอบใบหยักเป็นคลื่น ปลายใบแยก 2 แฉก แผ่นใบสีเขียว มีริ้วสีเขียวอ่อนตามเส้นใบ ก้านใบสีน้ำตาลเข้ม

ผล/เมล็ด ไม่มี

ภาพ ลักษณะระยะการเจริญเติบโตของข้าหลวงหลังลายพันธุ์อิกริส

ก-ค ต้น ง ใบ

ข้าหลวงหลังลายพันธุ์อิกริส

กวักรมรดพันธุ์ออรา นีออน
(*Zamioculcas zamiifolia* ‘Aura Neon’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล นายพงษ์พันธ์ เปี่ยมมนัส
ที่อยู่ เลขที่ 255/2 หมู่ที่ 1 ตำบล นางบวช อำเภอ เดิมบางนางบวช จังหวัด สุพรรณบุรี
รหัสไปรษณีย์ 72120
โทรศัพท์ 062-691-6196

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

กวักรมรดพันธุ์ออรา นีออน เป็นหน่อที่เกิดจากการกลายพันธุ์ของต้นกวักรมรดต่างสีเขียวย่อน ที่มีเพียงหน่อเดียวในแปลงปลูกกวักรมรดของนายพงษ์พันธ์ เปี่ยมมนัส ที่สวน Variegated House Farm เมื่อปี พ.ศ. 2565 โดยยอดอ่อนของต้นกวักรมรดนี้มีสีเขียวตองอ่อนตลอดกิ่ง ซึ่งต่างจากกวักรมรดทั่วไปที่มีสีที่เป็นสีเขียวเข้ม จึงได้ขยายพันธุ์ด้วยการชำกิ่งไว้ในช่วงกลางปี 2565 และเริ่มขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มจำนวนตรวจสอบความคงตัวในช่วงปลายปี 2565 ด้วยการชำข้อใบ จำนวน 10 ต้น 1 รุ่น และในปี 2566 ขยายพันธุ์ด้วยการชำใบจำนวน 20 ต้น 3 รุ่น จนถึงปี 2567 ซึ่งพบว่าลักษณะประจำพันธุ์มีความสม่ำเสมอ และคงตัว จึงให้ชื่อพันธุ์ใหม่ว่า พันธุ์ออรา นีออน

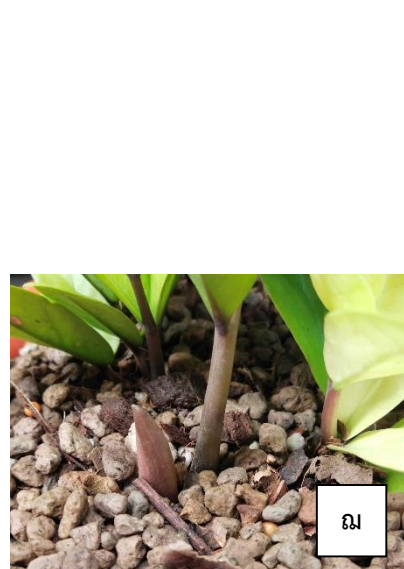
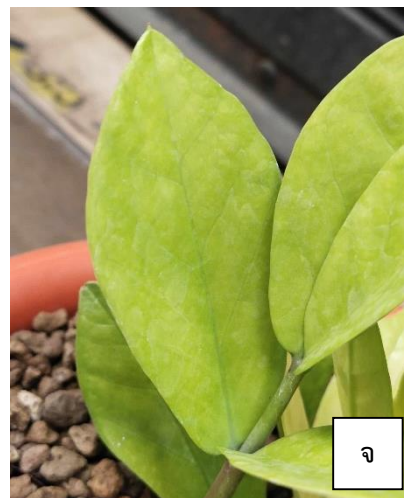
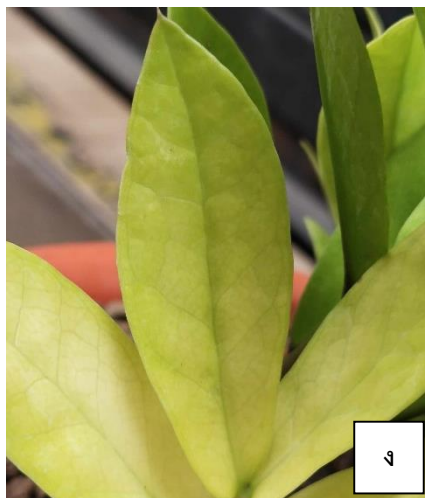
แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2565	หน่อของกวักรมรดต่างสีเขียวย่อน	สวน Variegated House Farm จังหวัดสุพรรณบุรี
↓		
2565	ปลูกทดสอบในแปลง จำนวน 10 ต้น และคัดเลือกต้นที่มีลักษณะตามต้องการ คือ ใบสีเขียวย่อน ทั้งกิ่ง	
↓		
2565-2566	ขยายเพื่อเพิ่มจำนวนต้นด้วยวิธีการชำกิ่งและใบ และปลูก ทดสอบเพื่อประเมินลักษณะของพันธุ์	
↓		
2567	กวักรมรดออรา นีออน	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย กวักมรกตพันธุ์ออรา นีออน ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Zamioculcas zamiifolia</i> 'Aura Neon' วงศ์ Araceae ไม้อวบน้ำ
ราก	รากเป็นรากแขนง
ลำต้น	ไม้อวบน้ำ ลำต้นเป็นหัวสะสมใต้ดิน ก้านใบ (ด้านบนดิน) สูงประมาณ 14 เซนติเมตร ทรงต้นเป็นพุ่มสูง ทรงพุ่มกว้างประมาณ 15 เซนติเมตร ลำต้น เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.7 เซนติเมตร บริเวณยอดสีเขียวอ่อนอมเหลือง (ประมาณ RHSCC# 150A)
ใบ	ใบประกอบแบบขนนก รูปใบรี ใบแผ่ ใบอ่อน (ใบที่ 3 นับจากยอดอ่อน) กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ยาวประมาณ 6 เซนติเมตร ด้านบนใบสีเขียวอ่อนอมเหลือง (ประมาณ RHSCC# 150A) และด้านหลังใบสีอ่อนกว่าด้านบนใบเล็กน้อย ใบแก่ กว้างประมาณ 3.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 6.5 เซนติเมตร แผ่นใบเป็นสีเขียวอ่อน (ประมาณ RHSCC# N144C) ทั้งด้านบนใบและด้านหลังใบ โคนใบมน ปลายใบแหลม ใบหนาแข็ง ขอบใบเรียบ ก้านใบยาวประมาณ 0.2 เซนติเมตร กิ่ง ก้านใบ เส้นกลางใบส่วนของด้านหลังใบเป็นสีเขียวอ่อน (ประมาณ RHSCC# N144C) และมีประสีม่วงแดง

หมายเหตุ: เทียบสีด้วย The 6th Edition Royal Horticultural Society Color Chart 2019 (RHSCC)

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกวักมรกตพันธุ์ออรา นีออน
ก-ค ทรงพุ่ม ง ใบอ่อน จ ใบแก่ ฉ ด้านหลังใบ ณ ก้านใบ

กวักมรกตพันธุ์ออรา นีออน

อะโวคาโดพันธุ์เพชรเขาค้อ 1072
Persea americana ‘Phet khaokho 1072’

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล นายสุรวิชัย ปานแก้ว
 ที่อยู่ 101 หมู่ 3 ต.สะเดาะพง อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์
 โทรศัพท์ 062 2285283

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

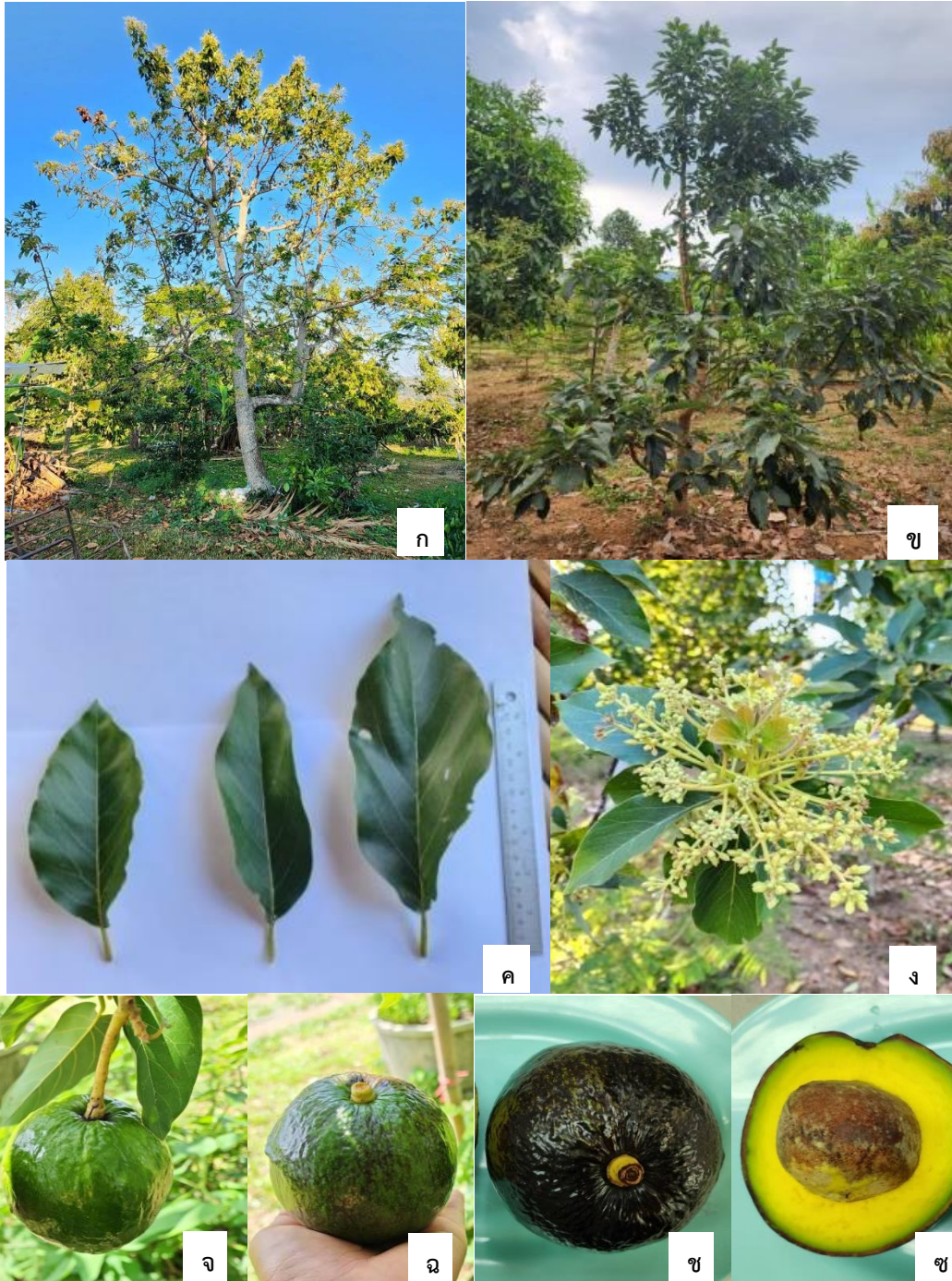
อะโวคาโดพันธุ์เพชรเขาค้อ 1072 เป็นพันธุ์ที่เกิดจากการเพาะเมล็ดอะโวคาโดผสมเปิด ในปี พ.ศ. 2538 เพาะเมล็ดอะโวคาโดไม้ทราบพันธุ์ที่สวน นายสมาน ค้อนดี บ้านเสลียงแห้ง 1 หมู่ 3 ต.สะเดาะพง อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ เมื่อปี พ.ศ. 2542 ออกดอกและติดผลพบว่าเป็นพันธุ์ที่มีผลทรงกลม เนื้อสีเหลือง เนื้อแน่น เหนียวมัน รสชาติดี จากนั้นในช่วงปี พ.ศ. 2558–2566 นายสุรวิชัย ปานแก้ว ได้นำพันธุ์ดังกล่าวไปขยายเพิ่มจำนวนโดยการเสียบยอดกับต้นตอพันธุ์พื้นเมือง ได้จำนวน 15 ต้น ปรากฏว่า ผลผลิตที่ได้มีความสม่ำเสมอตรงตามพันธุ์ ลักษณะ รสชาติคงตัว เป็นที่รู้จักในชมรมอะโวคาโดเขาค้อ และชมรมอะโวคาโดเขาค้อได้นำเสนอต่อท่านนายอำเภอเขาค้อในขณะนั้น โดยตั้งชื่อพันธุ์ว่า เพชรเขาค้อ 1072

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2538	เพาะเมล็ดอะโวคาโด	สวนชมัยภรณ์เขาค้อ
	↓	บ้านเสลียงแห้ง 1
2542	ออกดอกและติดผล ที่มีเนื้อสีเหลือง เนื้อแน่น เหนียว มัน จึงคัดเลือกไว้	หมู่ 3 ต.สะเดาะพง อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์
	↓	
2558-2566	ขยายเพิ่มจำนวนโดยการเสียบยอดกับต้นตอพันธุ์พื้นเมือง	
	↓	
2567	อะโวคาโดพันธุ์เพชรเขาค้อ 1072	

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด	ชื่อไทย อะโวคาโด พันธุ์เพชรเขาค้อ 1072 ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Persea americana</i> 'Phet khaokho 1072' วงศ์ <i>Luaraceae</i> ไม้ยืนต้น ไม้ผล
ลำต้น	ต้นสูงประมาณ 10-15 เมตร ทรงพุ่มกว้าง 6-8 เมตร เปลือกลำต้นหนาเป็นร่องรอบลำต้น แตกกิ่งก้าน ทรงต้นสูงชะลูด
ใบ	ใบเดี่ยว รูปไข่ กว้าง 7-10 เซนติเมตร ยาว 13-20 เซนติเมตร โคนใบรูปกลม ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย ยอดอ่อนสีน้ำตาลแดง แผ่นใบไม่มีขน ใบแก่สีเขียวเข้มปลายใบแหลม ก้านใบยาวเฉลี่ย 2-4 เซนติเมตร
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง ยาว 6-13 เซนติเมตร มีดอกจำนวนมาก ดอกมีขนาดเล็กสีเขียว-เหลือง ก้านดอกสั้น
ผล/เมล็ด	ผลเดี่ยว ทรงกลมแบน ยาว 6-7 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง 6-8 เซนติเมตร ก้านผลยาว 10-12 เซนติเมตร เปลือกผลสุกสีเขียวปนม่วง-ม่วงเข้ม ผิวผลมัน ขรุขระเล็กน้อย ความหนาเนื้อ 2-2.5 เซนติเมตร เนื้อสีเหลือง เมล็ดรูปรางกลม กว้าง 3-4 เซนติเมตร ยาว 3.5-4 เซนติเมตรเปลือกเมล็ดเรียบ สีน้ำตาล
ลักษณะอื่นๆ	1. เนื้อเหนียว มัน 2. น้ำหนักผล 200-500 กรัม 3. ผลผลิต 100-150 กิโลกรัม/ต้น 4. อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 180 วันหลังออกดอก เก็บเกี่ยวผลผลิตช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม เมื่อสุกแก่เปลือกมีการเปลี่ยนสีจากเขียวเป็นสีม่วงถึงม่วงเข้ม ทำให้สังเกตความสุกแก่ได้ง่าย ลดปัญหาการเก็บอะโวคาโดอ่อนได้

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของอะโวคาโดพันธุ์เพชรเขาค้อ 1072

ก ต้น ข ต้นเสียบยอด ค ใบ ง ช่อดอก จ-ช ผล ซ เนื้อและเมล็ด

อะโวคาโดพันธุ์เพชรเขาค้อ 1072